

1958

Nov., 24th**ਮਹਾਸਭਾ**

ਟੀ ਐਲ ਵੈਂਕਟਾਰਮਾ ਅਈਅਰ, ਪੀ ਬੀ ਗਜੇਂਦਰਗੜਕਰ ਅਤੇ ਏ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਜੇ.ਜੇ
ਪੰਜਾਬ ਡਿਸਟਿਲਿੰਗ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ-ਅਪੀਲੈਂਟ

ਬਨਾਮ

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸਿਮਲਾ।-

ਜਵਾਬਦੇਹ

1955 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 119

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1922 ਦਾ XI) ਸੈਕਸ਼ਨ 10-ਬੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਕਿ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ-ਕੀ ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦਾਂ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਹੈ

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਬੋਤਲਬੰਦ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰਮਵਾਰ ਕਈ ਰਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਕੀਮਤ, ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ਰਾਬ ਨਹੀਂ ਵੇਚੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਰਕਮ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਆਮ ਵਪਾਰਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਖੌਤੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਖਾਤੇ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਬੋਤਲਾਂ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਦੋਂ ਕਿ 90 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬੋਤਲਾਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ 'ਤੇ ਬਾਕੀ ਪੈਸੇ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ- ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿ ਉਹ ਕੀਮਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ 'ਤੇ ਇੰਨਾ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀਮਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਸੀ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਇੱਕ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵੱਖਰਾ ਤਰੀਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ- ਆਪਣੇ ਆਪ ਇਹਨਾਂ ਵਾਧੂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਕੀਮਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਸੀ ਇਹਨਾਂ ਰਸੀਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਕੱਲੇ ਸ਼ਰਾਬ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ ਜੋ ਮੁਨਾਫਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਸੀ, ਫਿਰ, ਇੱਕ ਹੋਲ-ਸੇਲਰ ਬੋਤਲਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਜ਼ਾਦ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਪਸੰਦ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਫਿਰ ਪੈਸਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ ਜਦੋਂ ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੈਸੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

1953 ਦੇ ਸਿਵਲ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 1 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 16 ਜੂਨ, 1953 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਪੀਲ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਏ.ਵੀ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, (ਸ੍ਰੀ ਨੌਨੀਤ ਲਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ)

ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਐਚ ਐਨ ਸਾਨਿਆਲ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਿਟਰ-ਜਨਰਲ (ਮੈਸਰਜ਼ ਆਰ. ਗੋਪਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਆਰ.ਐਚ. ਚੇਬਰ ਅਤੇ ਡੀ ਗੁਪਤਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਉਸਦੇ ਨਾਲ)

ਨਿਰਣਾ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਸਰਕਾਰ, ਜੇ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਜੋ ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਡਿਸਟਿਲਰ ਵਜੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਮਈ, 1945 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਕੰਪਨੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ; ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਇਸ ਦਾ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵਵਰਤੀ ਵਾਂਗ ਹੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ, ਅਰਥਾਤ, ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਦੀ ਉਪਜ ਦੀ ਵਿਕਰੀ। ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਆਪਣੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਪ੍ਰਚੂਨ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਸਲ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਾਰਾ ਵਪਾਰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

Punjab Distilling
Industries, Ltd.
v.
The Commissioner
of Income
tax, Simla
Sarkar, J.

ਜੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਮੰਗ ਵਧ ਗਈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੋਤਲਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਵੇਚੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1940 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਬਣਾਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਰੀਦ-ਵਾਪਸ ਸਕੀਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਕੀਮ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਡਿਸਟਿਲਰ ਇੱਕ ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰਾਂ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਉਹ ਪੂਰੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਚੂਨ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਚੂਨ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੋਤਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸ਼ਰਾਬ ਲਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੀਮਤ ਉਸ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਬੋਤਲਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਕੀਮਤ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ, ਇਸ ਲਈ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੇਗੀ। ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਖਪਤਕਾਰ ਆਖਰਕਾਰ ਡਿਸਟਿਲਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਯੋਗ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੀ ਕੀਮਤ ਨੇ ਬੋਤਲਾਂ ਨੂੰ ਡਿਸਟਿਲਰਾਂ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਤੀਜਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਕਦੇ-ਕਦੇ 1944 ਵਿੱਚ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਨੇ ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦ-ਵਾਪਸੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੁਝ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਬੋਤਲ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਕੇ ਸ਼ਰਾਬ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਹਰੇਕ ਬੋਤਲ ਲਈ ਉਸ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਦਰ ਉੱਤੇ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ 90 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬੋਤਲਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਉੱਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਕੰਪਨੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। ਇਹਨਾਂ ਵਾਧੂ ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੈਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਿਸਟਿਲਰ ਨੂੰ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਵਾਧੂ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦੀ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਦੇ ਉਤਪਾਦ ਵੇਚਣ ਦੇ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਪਵੇ। ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੋਤਲਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਫੰਡ ਤੋਂ ਕਦੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਖਰੀਦ-ਵਾਪਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੇ ਆਮ ਵਪਾਰ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਾਧੂ ਰਕਮ "ਖਾਲੀ ਬੋਤਲਾਂ ਵਾਪਸੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਖਾਤਾ" ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਜਨਰਲ ਬਹੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਿਆਦਾਂ ਲਈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਕੇਸ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਹਨਾਂ ਵਾਧੂ ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ 'ਤੇ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਫੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸੇ ਬਕਾਇਆ 'ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਫਿਰ ਇਸ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਰੀਫਰੇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

Punjab Distilling
Industries, Ltd.
v.
The
Commissioner
of Income
tax, Simla
Sarkar, J.

ਕੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ "ਖਾਲੀ ਬੋਤਲ ਵਾਪਸੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ" ਵਜੋਂ ਵਰਣਿਤ ਉਗਰਾਹੀ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਮਦਨ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਗਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ ਜੋ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨੋਂ ਕਿਸਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨਾਲ ਜੋ ਇਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਧੀਨ ਲਈ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇਹ ਰਕਮਾਂ ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦਾਂ ਸਨ। ਹੁਣ, ਹੁਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣਾ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ: ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਹਰੇਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਤੋਂ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਕੀਮਤ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਕਮ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਜੋਂ ਲਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਕਮ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਬੋਤਲਾਂ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਜੋਂ ਲਏ ਗਏ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਜੋਂ ਵਰਣਿਤ ਪੈਸੇ ਵੀ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਬੋਤਲਾਂ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਫਰਕ ਨਾਲ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਲਈ ਗਈ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ 90 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬੋਤਲਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਾਕੀ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ,

ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਪਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਵਾਧੂ ਰਕਮਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦਾਂ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਕੀਮਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਵਜੋਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਾਪਸ-ਖਰੀਦ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਮਤ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਡਿਸਟਿਲਰ ਬੋਤਲਾਂ ਲਈ ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਤੋਂ ਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਉਸ ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਬੇਲੋੜਾ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਹੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲਿਆ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ "ਕੰਪਨੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬੋਤਲਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕੀਮਤ ਵਸੂਲ ਰਹੀ ਹੈ"। ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਬੋਤਲਬੰਦ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਕਈ ਰਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਕੀਮਤ, ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਪੀਲੈਂਟ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਨਹੀਂ ਵੇਚੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਲਈ ਜਿਹੜੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜੋ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਮ ਵਪਾਰ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਖੌਤੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਨੂੰ "ਖਾਲੀ ਬੋਤਲਾਂ ਵਾਪਸੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਖਾਤਾ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਬਹੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਜਾਣਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਬੋਤਲਾਂ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ 90 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬੋਤਲਾਂ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਪੈਸੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

Punjab
Distilling
Industries, Ltd.
v.
The
Commissioner
of Income
tax, Simla

Sarkar, J.

ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਧੂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੀਮਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀਮਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਸੀ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਇੱਕ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵੱਖਰਾ ਤਰੀਕਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਧੂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਕੀਮਤ ਬਣਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ।

ਹੁਣ, ਜੇ ਇਹ ਵਾਧੂ ਰਕਮਾਂ ਕੀਮਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੀ ਸਨ? ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਦੁਬਾਰਾ ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਕੋਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੋਤਲਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਹ "ਸੁਰੱਖਿਆ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੀ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬੋਤਲਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹਨ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਰੀਦਿਆਂ ਸਨ। ਜੇ ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਬੋਤਲਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਥੋਪੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉੱਥੇ ਸੀ

ਰਿਫੰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੋਤਲਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੋਚੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਸਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੋਤਲਾਂ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

Punjab
Distilling
Industries, Ltd.
v.
The
Commissioner
of Income
tax, Simla
Sarkar, J.

ਕੇਸ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨੇ ਡੇਵਿਸ ਬਨਾਮ ਦ ਸ਼ੈਲ ਕੰਪਨੀ ਆਫ ਚਾਈਨਾ ਲਿਮਟਿਡ, (1) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਹਾਇਕ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ੈਲ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਚੀਨ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਏਜੰਟ ਤੋਂ ਇੱਕ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਲਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕਰਨ ਲਈ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤੀ ਦੇ ਜੋਖਮ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰ ਸਕੇ। . ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਚੀਨੀ ਡਾਲਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਟਰਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਚੀਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਇਸ ਨੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਚੀਨੀ ਡਾਲਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਟਰਲਿੰਗ ਨੂੰ ਡਾਲਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਨੁਕੂਲ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇੱਕ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਮੁਨਾਫੇ ਨੂੰ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਨਾਫੇ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਜੇਨਕਿੰਸ, ਐਲ. ਜੇ, ਨੇ ਪੀ. 157:-

ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੇ ਏਜੰਟਾਂ ਦੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਦੱਸਿਆ, ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦਾਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦਾਂ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਵੇਰਵਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਏਜੰਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣਦਾਰ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ।

Punjab
Distilling
Industries, Ltd.
v.
The
Commissioner
of Income
tax, Simla
Sarkar, J.

ਉਹ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਲੈਣਦਾਰ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਵਪਾਰ ਦੌਰਾਨ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫ਼ ਵਪਾਰ ਕਰ ਸਕੇ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਉਧਾਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀ. 156

ਜੇਕਰ ਏਜੰਟ ਦੀ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਭੁਗਤਾਨ ਸੀ। ਲੈਂਡਸ ਬ੍ਰੋਸ ਬਨਾਮ ਸਿਮਪਸਨ (1) ਅਤੇ ਇਮਪੀਰੀਅਲ ਟੈਬੈਕੋ ਕੰਪਨੀ, ਬਨਾਮ ਕੈਲੀ (2) ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇੱਥੇ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਏਜੰਸੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜਮ੍ਹਾਂਕਰਤਾ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਵਿਆਜ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਫਾਲਟ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਏਜੰਟ ਦੇ ਡਿਫਾਲਟ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਰਕਮ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ, ਉਸ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਉਹ ਖੁਦ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸੇ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸ਼ਰਾਬ ਨਹੀਂ ਵੇਚੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਰਕਮਾਂ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਵਪਾਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿਕਰੀਆਂ ਤੋਂ ਲਾਭ ਕਮਾਉਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਰਕਮਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਸਮਾਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚੁਕਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ੈਲ ਕੰਪਨੀ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਰ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਉਹ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸਲਈ, ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ੈਲ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕੇਸ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਸ੍ਰੀ ਸਾਨਿਆਲ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਰਕਮਾਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਸਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਵਪਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ, ਅਰਥਾਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਵੇਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਰਕਮਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ,

Punjab Distilling
Industries, Ltd.
v.
The
Commissioner
of Income
tax, Simla
Sarkar, J.

ਅਸੀਂ ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਤੰਬਾਕੂ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਕੋਲੀ (1) ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸ਼ੈਡ ਕੰਪਨੀ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੀ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਤੰਬਾਕੂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਹਾਸਲ ਕਰਨੇ ਪਏ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੇ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਡਾਲਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਕਮ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਯੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਤੰਬਾਕੂ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਡਾਲਰ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਪਏ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਖਜ਼ਾਨਾ ਨੇ ਡਾਲਰਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦਰ 'ਤੇ ਸਟਰਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਨਾਫਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਨਾਫਾ ਇੱਕ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦ ਲਾਰਡ ਗ੍ਰੀਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀ. 300.

ਡਾਲਰ ਦੀ ਖਰੀਦ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ ਤੰਬਾਕੂ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ। ਡਾਲਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਕੇ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ।

ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਡਾਲਰ "ਇੱਕ ਵਿਚਾਰਸ਼ੀਲ ਵਪਾਰਕ ਸੰਚਾਲਨ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਸਨ"। ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਰਕਮ ਨਾਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਇੱਕ ਅਟੁੱਟ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਬੋਤਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵਿਕਰੀ।

ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੇ. ਐੱਮ., ਐੱਸ., ਲਕਸ਼ਮਣ ਅਤੇ ਸੰਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਦਰਾਸ (1)। ਉੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੋ ਮੁੱਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਸਨ, ਉਹ ਵਪਾਰੀ ਸਨ ਜੋ ਮਦੁਰਾ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਿਤ ਧਾਗੇ ਲਈ ਇਕਲੌਤੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟਾਂ ਵਜੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਾਗੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਲੇਖਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਤਿੰਨ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਨੇ ਇਸਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਸ। ਹਰੇਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਸੀ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ "ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਹਰੇਕ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਦੋ ਖਾਤੇ ਸਨ, ਅਰਥਾਤ, 'ਇੱਕ ਕੰਟਰੈਕਟ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਖਾਤਾ' ਅਤੇ 'ਇੱਕ ਚਾਲੂ ਸੂਤ ਖਾਤਾ', ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਪੈਸਿਆਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਪੁਰਾਣੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੱਠਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਸਮਾਯੋਜਨ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਾਗੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨਾ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਡਿਲੀਵਰੀ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ" ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਟੈਕਸਯੋਗ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕੀਮਤ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਗਾਊਂ ਭੁਗਤਾਨ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਧਾਰ ਲਈ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਖਰੀਦ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਕਦ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਕੀਮਤ ਲਈ ਉਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਕੀਮਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਦਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ

Punjab
Distilling
Industries, Ltd.
v.
The
Commissioner
of Income
tax, Simla
Sarkar, J.

Punjab
Distilling
Industries, Ltd.
v.
The
Commissioner
of Income
tax, Simla
Sarkar, J.

ਲੇਖਾ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਸੰਘਟਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ "ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ" ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਧੀਨ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਮਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪੂਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੀ. ਜੇ. ਪਤੰਜਲੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨੇ ਪੰਨਾ 1067 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ।

ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਹਰੇਕ "ਕੰਟਰੈਕਟ ਨੰਬਰ" ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਗਾਊਂ ਭੁਗਤਾਨ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਗਾਹਕ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮਝੌਤਾ, ਲੈਣ-ਦੇਣ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਆਪਸੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਯੋਜਨ ਲਈ ਸਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਉਧਾਰ ਦੀ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਕਮਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਲਕਸ਼ਮਣ ਅਤੇ ਸੰਨਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (1) ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਸਨ। ਉੱਥੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਲਕਸ਼ਮੀਅਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਲੈਣ-ਦੇਣ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਵੇਚਣ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਰਸੀਦ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਸੀ।

ਪਰ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦਾ। ਲਕਸ਼ਮੀਅਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ; ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੇਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਭੁਗਤਾਨ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੁਝ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰਨ ਉੱਤੇ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਲਕਸ਼ਮੀਅਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦਾਂ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

Punjab
Distilling
Industries, Ltd.
v.
The
Commissioner
of Income
tax, Simla
Sarkar, J.

ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਦੀ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਲਕਸ਼ਮੀਅਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਦੇ ਤੀਜੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਤੀਸਰੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਭੁਗਤਾਨ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ: "ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ 'ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ' ਲਈ ਰਕਮ ਮੰਗਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਜਿਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਸਮਝੌਤੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉੱਥੇ-ਉੱਥੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਕਮ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਤਹਿਤ ਸਾਡੇ ਵਪਾਰਕ ਸੰਬੰਧ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੇ।" ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਕਮ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਕਸ਼ਮੀਅਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਨੇ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ, ਅਰਥਾਤ, ਪੈਸਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨਾਲ ਧਾਗੇ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਸਮਝੌਤੇ।

Punjab Distilling
Industries, Ltd.
v.
The
Commissioner
of Income
tax, Simla
Sarkar, J.

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸੰਘਟਕ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵਪਾਰਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਉੱਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਤੰਜਲੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਸੀ. ਜੇ., ਪੀ. 1063 ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ:

ਕਿਸੇ ਗ੍ਰਾਹਕ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਹੁਣ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਲੀਵਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਹੋਰ। ਅਜਿਹੀ ਕੀਮਤ ਗਾਹਕ ਦੁਆਰਾ ਹਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਾਹਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਚਿਤ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਰੱਖੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਗਾਹਕ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਫਾਰਵਰਡ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਉਸ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ 3 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਪੈਸਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ "ਵਪਾਰਕ ਸਬੰਧ" ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਗ੍ਰਾਹਕ ਦੇ ਡਿਫਾਲਟ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦੇਣਦਾਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਅਚਨਚੇਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੌਦੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁੱਕਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਸਨ,

ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅੰਤਮ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਉਧਾਰ ਪੈਸੇ ਹਨ

Punjab
Distilling
Industries, Ltd.
v.
The
Commissioner
of Income
tax, Simla

Sarkar, J.

ਇਹ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਗ੍ਰਾਹਕ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਵਰਣਨ ਨਾਲ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਲਈ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ. 1064

ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂਕਰਤਾ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਡਿਫਾਲਟ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦਾ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਜਮਾਂਦਰੂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਹੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਜ਼ਾ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਦਾਇਗੀ ਜਮਾਂਦਰੂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਤੀਜੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਨੇ ਡੇਵਿਸ ਬਨਾਮ ਚੀਨ ਦੀ ਸ਼ੈਲ ਕੰਪਨੀ (1) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੀਜੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਕਰਜ਼ੇ ਸਨ, ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਲਕਸ਼ਮੀਅਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਉਲਟ, ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਵੇਚੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨਾਲ ਹੈ; ਇਹ ਉਸ ਕੀਮਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਹਰੇਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਸੀ।

Punjab Distilling
Industries, Ltd.
v.
The Commissioner
of Income
tax, Simla
Sarkar, J.

ਇਹ ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਬੋਤਲਾਂ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਲਕਸ਼ਮਣਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਉਲਟ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਰ ਵਾਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਹਿਤ ਹੋਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਲਕਸ਼ਮਣਯਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਮੁੱਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ੈਲ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (1) ਵਿੱਚ ਮੰਨੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਸਨ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਸੁਤੰਤਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸਦੀ ਵਾਪਸੀ ਕਿਸੇ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਕਸ਼ਮਣੀਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੂਜੇ ਪੀਰੀਅਡ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਲਕਸ਼ਮਣੀਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤੀਜੇ ਪੀਰੀਅਡ ਦੁਆਰਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ ਉਹ ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦਾਂ ਸਨ। .

ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਮੋਰਲੇ ਬਨਾਮ ਟੈਟਰਸਲ (3) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖਾਤਿਆਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ, ਉਹ ਉਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਨ ਜੋ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸਾਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟੈਟਰਸਲ ਇੱਕ ਫਰਮ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਘੋੜੇ ਆਪਣੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਵੇਚੇ ਅਤੇ ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ।

ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਾਹਕ ਨਹੀਂ ਆਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਟੈਟਰਸਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜੋ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਰਕਮ ਕਦੇ ਵੀ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਲੀਆ ਨੇ ਟੈਟਰਸਾਲ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਰਕਮ ਟੈਟਰਸਾਲ ਦੀ ਆਮਦਨ ਬਣ ਗਈ। ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵੇਚੇ ਗਏ ਘੋੜਿਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਟੈਟਰਸਾਲ ਦੀ ਆਮਦਨ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸਾਈਡ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਫਰਮ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਬਣ ਗਈ ਸੀ। ਸਰ ਵਿਲਫ੍ਰਿਡ ਗ੍ਰੀਨ ਨੇ p 65 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਰਮ ਦੀ ਆਮਦਨ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।

Punjab
Distilling
Industries, Ltd.
v.
The
Commissioner
of Income
tax, Simla
Sarkar, J.

"ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਹਿਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਰਸੀਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦਾਂ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਨਵੀਨਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕਦਾ।"

ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ

"ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰਸੀਦ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਨੇ ਜੋ ਕੀਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਫਰਮ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਵਿਵਹਾਰਕ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਣਗੇ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ

Punjab Distilling
Industries, Ltd.
v.
The Commissioner
of Income
tax, Simla
Sarkar, J.

ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਪੱਤੀ 'ਤੇ ਛਾਪ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਪੱਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ।"

ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੈਸੇ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਆਮਦਨ-ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ-ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ- ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਸ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਬਦਲ ਗਿਆ ਕਿ ਟੈਟਰੇਸਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੈਸੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਰਸੀਦ ਨੇ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਅਸੰਭਵ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਿ ਟੈਟਰਸਲ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰਕਮਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇੱਕ ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਹਨਾਂ ਪੈਸਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਜੋ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਬਣੇ ਜੋ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਮੋਰਲੇ v, ਟੈਟਰਸਲ, (1) ਵਿੱਚ ਸਰ ਵਿਲਫ੍ਰਿਡ ਗ੍ਰੀਨ ਐਮ.ਆਰ. ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਨਾ 65 'ਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, "ਜੇ ਪੈਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਪੈਸਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਭ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।, ਇਹ ਉਹ ਪੈਸਾ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਗਾਹਕ ਦਾ ਪੈਸਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਨਹੀਂ" ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਕਮਾਂ ਇੱਕੋ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹਾਂ ਕਿ ਰਕਮਾਂ ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦਾਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਉਣ ਦਾ ਗੁਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਇਕ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਕੱਲੇ ਸ਼ਰਾਬ ਨੂੰ ਇਕ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਹ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁਨਾਫਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਸੀ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਇੱਕ ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਬੋਤਲਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਸੁਤੰਤਰ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਪਸੰਦ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਰ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੈਸੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਥ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ।

Punjab
Distilling
Industries, Ltd.
v.
The
Commissioner
of Income
tax, Simla
Sarkar, J.

ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸਾਡੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਸਦੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਲੈਣ ਲਈ ਸਹੀ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਅਤੇ "ਖਾਲੀ ਬੋਤਲਾਂ ਵਾਪਸੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ" ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਰਕਮ ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦਾਂ ਸਨ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜੇ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਿਸ਼ਵ ਰਿਸ਼ੀ
(ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ)